

jako takiej, a szczególnie roli świętych apostołów Piotra i Pawła w Kościele starożytnym, osobliwie ich związku z Wiecznym Miastem.

Bazyli Degórski, O.S.P.P.E.

7. VIII SYMPOSIUM SYRIACUM (Sydney, 26 VI-1 VII 2000)

W dniach 26 czerwca – 1 lipca 2000 r. odbyło się na Uniwersytecie w Sydney w Australii pod przewodnictwem profesora Rifaata Ebieda, kierownika katedry semitystyki miejscowego uniwersytetu, VIII międzynarodowe sympozjum, gromadzące syrologów, specjalistów od języka i kultury syryjskiej z całego świata. Prof. Ebied zabiegał o organizację sympozjum na poprzednim spotkaniu w Uppsali w r. 1996 z myślą, aby tego typu impreza naukowa odbyła się poza Europą, co w pełni mu się udało. W organizowaniu sympozjum pomagali mu przedstawiciele kościołów syryjskich i koptyjskich z tej racji, że sam organizator jest Koptem. Po sesjach popołudniowych uczestnicy sympozjum uczestniczyli w liturgii syryjskiej i byli serdecznie podejmowani przez miejscowe wspólnoty religijne.

Przed południem i po południu odbywały się sesje trwające półtorej godziny w dwu salach wykładowych, wyposażonych w panele komputerowe. Referent na wygłoszenie referatu miał pół godziny a 15 minut przeznaczano na dyskusje. Na rozpoczęcie sympozjum, **27 czerwca** o godz. 9.00 wystąpił chór apostołskiego kościoła katolicko-asyryjskiego diecezji Australia-Nowa Zelandia pod kierunkiem Shura Michalian, który wykonał hymny św. Efrema i Nersesa. Następnie uczestników powitali przedstawiciele władz miasta i organizator prof. Rifaat Ebied.

Pierwszej sesji przedpołudniowej przewodniczyło dwóch uczestników: prof. Rifaat Ebied i asyryjski arcybiskup Mar Meelis Zaia. Podczas niej wygłoszono dwa referaty: metropolita Kościoła Koptyjskiego Bishoy, *The Hymns of the Syrian Church: their Relationship with the Church of Alexandria*; oraz arcybiskup Mar Aprem, *Ba'utha De Ninwaye*.

Drugiej sesji przedpołudniowej przewodniczyła Dr Erica Hunter, referaty zaś wygłoszili: Amir Harrak, *Anti-Manichean Propaganda in Syriac Literature*, Majella Franzmann, *The Manichean Syriac Pieces from Ismant el-Kharab (Kellis) in the Dakleh Oasis*.

Trzeciej sesji przedpołudniowej przewodniczył prof. Michael Lattke, a wygłoszono na niej kolejne dwa referaty: Juergen Tubach, *The Four World Empire and the Hymn of the Pearl*; Johan Ferreira, *The Hymn of the Pearl – not Christian*.

Po południu odbyły się dalsze cztery sesje. Pierwszej z nich, której przewodniczyła Dr Erica Hunter wygłoszono następujące referaty: Theresia Hainthaler, *The Christological Controversy on Proba and John Barbur*, Lionel Wickham, *Observations on the Preparation of the Edition of Peter Callinicus „Contra Damianum”*.

Drugiej sesji przewodniczył prof. Michael Lattke. Referaty zaś wygłosili: Salah Edris, *Echtheit der syrischen polemischen und apologetischen Schriften*; Manfred Hutter, *Syriac Writers on Zoroastrian: Polemics and Dialogue*.

Trzeciej sesji przewodniczył prof. Witold Witakowski, podczas której referaty wygłosili: Hans Gauke, *Form and Content in Paradisus Eden of Abdisho de Soba*; J. J. Van Ginkel, *Jacob of Edessa in Michael the Syrian's Chronography: Sources and Historical Figure*.

Czwartej sesji przewodniczył Bo Holmberg, referaty zaś wygłosili: Robert Hoyland, *Early Syriac Christian Writings on Muhammad: an Assessment*; Erica Hunter, *Conversions of the Turkic Tribes*.

Wieczorem uczestnicy sympozjum byli podejmowani przez The Ancient History Documentation Centre at Macquarie University, w czasie którego kierownik tego centrum prof. Sam Lieu wygłosił referat: *Nestorian Angels and Syro-Turkish Inscriptions from the South China Coast*. Warto dodać, że prof. Sam Lieu jako jedyny na świecie zna wszystkie języki pism manichejskich, włącznie z tureckim i chińskim.

We **środe 28 czerwca** przed południem odbyły się kolejne cztery sesje kongresu. Pierwszej przewodniczył David Taylor, referaty zaś wygłosili: Sebastian Brock, *Without Mushe of Nisibis where would we be?* (czytał J. Coakley); Johan D. Hofstra, *Isho'bar Nun's Questions and Answers on the Gospel of St. John and their Relation to the Commentary of Ishodad of Merw and Theodore bar Koni's Scholion*.

Drugiej sesji przewodniczył Herman Teule. Referaty wygłosili: Wendy Parker, *The Words of Jesus, „I am the Fiery Flame” and the Mantle of Fire over the Jordan at the Baptism of Jesus, as Symbolism and Metaphor in the Writings of Ephraim*; Ute Possekel, *Ephrem the Syrian against Astrology*.

Trzeciej sesji przewodniczył również Herman Teule, a referaty wygłosili: Michel van Esbroeck, *The Syriac Life of Gregory the Wonderworker*; Matthias Quaschnig-Kirsch, *La reception de St.Gregoire de Nazianze en syriaque: Des marginaux aux commentaires*.

Czwartej sesji przewodniczył Floris Sepmeijer, referaty zaś wygłosili: Avril Makhlof, *Umm Hindiyah Ajami's syriac Heritage Religious Life mirrors Liturgy*; Jerzy Woźniak, *Some Remarks on a Syriac Demonology*. Ks. Woźniak od trzech lat idąc za inspiracją ks. prof. Jerzego Pałuckiego pracuje nad tematem demonologii syryjskiej. W Sydney na symozjum przedstawił projekt opracowania demonologii syryjskiej w kilku tomach, co wzbudziło zainteresowanie uczestników, gdyż ta problematyka nie została do dzisiaj podjęta. Obecnie ks. Woźniak przygotowuje dysertację pt. *Demonologia syryjska Starego Testamentu i Nowego Testamentu*.

Po południu tego samego dnia odbyło się pięć kolejnych sesji.

Pierwszej przewodniczył Witold Witakowski, referaty zaś wygłosili: Jacob Thekeparampil, *„Gardener” in the Liturgical and Patristic Tradition of the Syriac Churches*; Joseph Kallarangatt, *The First Sunday of the Period of Kaitha in the East Syriac Tradition (Feast of the Twelve Apostles): Text, Translation and Theological Explanation*.

Drugiej sesji przewodniczył J. Sanders, a referaty wygłosili: Anthony Vallavanthara, *The St Thomas Christians and the East Syrian Missionary Activities in the Early and Middle Ages*; Jacob Vellian, *Monastic Liturgy of the Hours of the East Syrian Church*.

Trzeciej sesji przewodniczył Floris Sepmeijer, referaty zaś wygłosili: Baby Varghese, *West Syrian Commentaries on the Eucharist: A Study of Methodology*; Irma Karaulashvili, *A Typology of the Armenian Version of the Abgar Legend in Comparison with Syriac and Greek Patterns*.

Czwartej sesji przewodniczył E. Khalife-Hachem, a referaty wygłosili: George A. Kiraz, *Two Millenia of Syriac Christianity: A Progress Report on the Encyclopedic Dictionary of the Syriac Heritage*; Mother Philothea of Sinai, *Monde Syriaque et Monde Asiatique*.

Piątej sesji przewodniczył Robert Hoyland, referaty zaś wygłosili: David Taylor, *The Forgotten Syriac Biblical Version: The South Indian Diamper Translation of Texts of the Latin Canon*; Herman Teule, *A Forgotten Segment of Syriac Literature: Translations from Arabic into Syriac*.

Wieczorem o g. 18.00 odbyło się nabożeństwo w syryjskim kościele św. Gabriela, a po nim przyjęcie na koszt Syryjskiego Stowarzyszenia w Australii, podczas którego odbył się pokaz wideo upamiętniający wyprawę naukową do Tur Abdin pod przewodnictwem George'a Kiraza.

We **czwartek 29 czerwca** odbyły się cztery kolejne sesje kongresu przed południem i cztery po południu. Pierwszej przedpołudniowej przewodniczył prof. Rifaat Ebied, a referaty wygłosili: E. Khalife-Hachem, *Le monachisme syrien à propos d'un nouvel ouvrage*; J. Sanders, *Sermons of Mar Bishoi: A New Source for East Syrian Ascetic Life*.

Drugiej sesji przewodniczyła Erica Hunter, referaty zaś wygłosili: Cornelia Horn, *Weaving the Pilgrim's Crown: John Rufus's View of Peter the Iberian's Journeys in Late Antiquity Palestine*; Tarmida Hathem Saed, *Christian and Mandaean Perspectives on Baptism*.

Trzeciej sesji przewodniczył E. Khalife-Hachem, a referaty wygłosili: Youhanna Sader, *Des sarcophages (Vie) au Liban*; Brian Colles, *The Book of Degrees and Adelpnios of Edessa*.

Czwartej sesji przewodniczył R. B. Romeny. Referaty wygłosili: Norman Riclefs, *Early Syriac Asceticism, Qumran and the Vita Angelica*; Peter Hill, *The Harlean Marginalia Reconsidered*.

Po południu odbyły się znów cztery sesje. Pierwszej przewodniczyła Gabriele Yonan, referaty zaś wygłosili: J. F. Coakley, *Mar Elia of Alqosh and his History of the Eastern Patriarchs*; Witold Witakowski, *The „Church History” of Pseudo-Zachariah of Mitylene*.

Drugiej sesji przewodniczyła Erica Hunter, a referaty wygłosili: Wassilios Klein, *Remarkable News on Nestorian Christianity in Kyrgyztan*; Robert Gabriel, *Syriac Relations with Crusaders (XIIth-XIIIth Centuries)*.

Trzeciej sesji przewodniczył J. Sanders, a referaty wygłosili: Abdo Badwi, *Medieval Syriac Mural Painting in Mount Lebanon*; Ray Mouawad, *Les Notices Maronites en langue Syriaque (XIIIe-XVe siècles)*.

Sesji czwartej przewodniczył Miachael Lattke, a referaty wygłosili: Gabriele Yonan, *Theodor Noeldeke's unpublished new Aramaic/Syriac materials*; Edward Odisho, *Orthographic Impact of Gutturalization on the Transliteration of Loan-words in Aramaic*.

Wieczorem tego dnia o godz. 20.00 wydano bankiet na cześć uczestników.

W **piątek 30 czerwca** odbyły się przed południem cztery, a po południu dwie kolejne sesje. Pierwszej przedpołudniowej przewodniczył George Kiraz, a referaty wygłosili: Terry Falla, *The Classifying of Words in recent Syriac and Hebrew Lexical Works and the New Approach adopted in Volume Two of a Key to the Peshitta Gospels (2000)*; Andreas Juckel, *The Peshitta Version of the New Testament – towards a Critical Edition of St Paul's Letters*.

Drugiej sesji przewodniczył Lionel Wickam, a referat wygłosił Christian Lange pod tytułem: *A View on the Integrity of the Syriac Commentary on the Diatessaron*.

Trzeciej sesji przewodniczył Michel van Esbroeck, a referaty wygłosili: R. B. Romeny, *The Peshitta of Isaiah: Evidence from the Syriac Fathers*; Istvan Perczel, *The Syriac Manuscripts of Kerala on CD-Rom: Report on a Joint Indian-Hungarian-French Mission*.

Czwartej sesji przewodniczył Herman Teule. Referat wygłosił Assad Sauma, *Bar – Hebraeus, The Storehouse of Mysteries*.

Po południu tego samego dnia odbyły się dwie ostatnie sesje kongresu. Pierwszej przewodniczył Herman Teule, podczas której Hidemi Takahashi wygłosił referat pt. *On some Greek and Arabic Sources of Barhebraeus, Candelabrum Sanctuarii, Base II*.

Drugiej i ostatniej naukowej sesji przewodniczył Jacob Thekeparampil, wygłoszono podczas niej następujące referaty: Abdul-Massih Saadi, *Unearthing the Syriac Contribution: Syriac Manuscript Treasures in the collection of the Lutheran School of Theology at Chicago – their Content and Significance*; Emmanuel Thelliyil, *The Syriac Manuscripts of the Mannanam Collection*.

Na zakończenie części naukowej kongresu odbyło się głosowanie nad miejscem kolejnego IX Symposium Syriacum. Poddano trzy kandydatury – Bamberg, Halle, Bejrut. Najwięcej głosów otrzymał Bejrut, co jest zasługą prof. E. Khalife-Hachem, który zgłaszał kandydaturę Bejrutu już od symposium w Paryżu w roku 1980. Tak więc kolejne IX Symposium Syriacum odbędzie się w pierwszej połowie września 2004 roku. Po części naukowej zrobiono pamiątkowe zdjęcie przed głównym budynkiem uniwersytetu a na kolejny dzień, czyli niedzielę – 1 lipca, uczestnicy symposium zostali zaproszeni na przejażdżkę po zatoce morskiej oraz do klasztoru maronitów gdzie odbyła się liturgia Mszy św. i przyjęcie wydane przez zakonników maronickich.